[illegible] სექტემბერი. 1896—1899 სამშაბათი, 22 სექტემბერი № [illegible]20

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

[illegible]
[illegible] მაღაზიის
[illegible] დებს რე[illegible]
[illegible] დავს.
[illegible] იკები რედაქ[illegible]
[illegible] ყოველდღე. დღ[illegible]
№ 363

გაზეთის ფასი
ერთის წლით [illegible]
თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპეიკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ
გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул.
д. Дворянства.
Телефонъ № 363

წლის დამლევამდე
ჟურნალი „ცნობის ფურცელი"
ეღირება 2 მან. 50 კაპ.

კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველის ნებართვით
გაიხსნა ქალაქ ფოთში

„საბუღალტერიო კურსები"

მსურველები მიიღება ორივე სქესისა, არა ნაკლებ 16 წლისა. სწავლა გაგრძელდება ერთი წელი და ორი თვე. მთელი კურსის შესწავლა ღირს ასი მანათი.

სწავლა დაიწყება ორს ოქტომბრიდან.

კურსებზედ ასწავლიან:

1, საკომერციო არითმეტიკას შინაგან და გარეგან ვაჭრობისათვის.

2, ბუხგალტერიას მარტივს, ორკეცს და ამერიკულ სისტემისას.

3, საკომერციო ეკონომიას.

4, სავაჭრო და სავექსილო წესდებულებას.

5, საკომერციო კორრესპონდენციას.

6, სუფთა წერას და გაკრულ ხელს.

პროგრამმის და პირობების გაგზავნა შეიძლება პირველ მოთხოვნისათანავე.

კურსების დამაარსებელი კ. მ. გაგანეიშვილი.

(10—1)

!!მიაქციეთ ყურადღება!!

ჩინეთის მაღაზია

დ. ფ. დემენტიევისა

გოლოვინის პროსპექტი, ზუბალაშვილი-ს [illegible] სასახლის გვერდზედ.

იმემეთ ჩაი პირველი მოკრეფისა 1898 წლისა

მშვენიერი ყნოსვისა და სასიამოვნო გემოსი

ჩაი და ყავა იყიდება **წვრილად და კარტონით**

[illegible] მყიდველი ჩვენის ჩაისას [illegible] და საჩუქრად მიიღებს ჩინეთის, იაპონიის და სხვა საჭირო და საოჯახო ნივთს.

ვინც 12 ან მეტ გირვანქა ჩაის იყიდის ჩვენგან იმას

საჩუქრად მიეცემა ჩაის სერვიზი

იქვე მრავალგვარი ჩინეთის და იაპონეთის ნივთებია საჩუქრებისა და ხატებისათვის

მაღაზიები იმყოფება როსტოვ-დონზე, [illegible], ოდესაში, [illegible], ნიკოლაევში, ეკატერინოდარში, ხარკოვში, ეკატერინოსლავში პიატიგორსკში და ტფილისში

!!მიაქციეთ ყურადღება!!

(100—72)

კვირას, 26 სექტემბერს, საღამოს 7 საათზე, სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში დანიშნულია

საგანგებო

საზოგადო კრება

ქართველთა სესხ-მიცემთ ამხანაგობის

„შუამავლისა"

განსახილველია დროებითი გამგეობის მოხსენება ამხანაგობის საქმეების მდგომარეობის შესახებ.

წევრთ ამხანაგობისას ცალ-ცალკე ბარათები არ გაეგზავნებათ.

რადგანაც ეს კრება მეორეა მიუხედავად იმისა, თუ რამდენი წევრი დაესწრობა მას, კრება კანონიერად ჩაითვლება. (3—2)

გამოვიდა და იყიდება
ყველა ქართულ წიგნის მაღაზიებსა
და ეკკლესიებშიაც
ცხოვრება ღირსისა
ალექსი ღვთის კაცისა
მესამედ გამოცემული მორჩილი რაჟდენ ბარამიძისა
ფასი ერთი შაური
(8—7)

სამკურნალო და ამბულატორია

ს. ვ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანია, ნერვების, საქირურგიო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისანი,

ყადამდეუბ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს **ს. ვ. თოფურია.** საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს **ფ. ქ. ზერრატი.**

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი **მ. თ. ძოგანი.**

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საექიმო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟის თვის.

სამკურნალოს დირექტორი **ს. ვ. თოფურია**

Лѣчебница С. В. Топуріа въ Кутаисѣ

† პეტრე ბარკალაია.

მოკლე ხნის ავადმყოფობის შემდეგ სოხუმში 4 სექტემბერს გარდაიცვალა აქაური მცხოვრები პეტრე ბარკალაია, განსვენებული კარგად იყო ცნობილი მთელს დასავლეთ საქართველოში და განსაკუთრებით აფხაზეთ-სამეგრელოში. პეტრე ბარკალაია დაახლოვებული იყო, როგორც სამეგრელოს, ისე აფხაზეთის მთავრების ოჯახებთან და თავის დროზე თვალსაჩინო როლი ჰქონდა, როგორც მოურავსა აფხაზეთის უკანასკნელის მთავრის, უბრწყინვალესის თავადის, მიხეილ შერვაშიძის ოჩამჩირის მამულებისა. როგორც გულადი ვაჟკაცი, განსვენებული მონაწილეობას იღებდა მრავალს ბრძოლებში, მოწამე იყო საჩერქეზოდან ჩერქეზების გადასახლებისა, აფხაზეთიდან აფხაზების აყრისა, სოხუმის აოხრებისა, როგორც უკანასკნელ რუს-ოსმალოს ომის დროს, ისე სამოციანს წლებში. მახლობლობა საუბრობა ჰქონდა განსვენებულს და წარსულს ამბავს ხელის გულზე გადაუშლიდა მსმენელს. პეტრე ბარკალაია, თუ კი შეიძლება ასე ითქვას, აფხაზეთის ცოცხალი ისტორია იყო ამ საუკუნის მეორე ნახევრისა.

როცა რუს-ოსმალოს ომი გათავდა და სოხუმში ისევ დაიწყეს ნელნელა დაბრუნება აქედან გაქცეულთა, პეტრე ბარკალაიას უკვე ჩაბარებული ჰქონდა თავადის გიორგი დიმიტრის ძე შარვაშიძის (ტფილისის გუბერნატორად ნამყოფის) აფხაზეთის მამულის მოურაობა. ამავე დროს აღძრა კითხვა აფხაზეთში ცარიელად დარჩენილ ადგილების შესახებ. მთავრობა მსურველთა ექეთ ეხვეწებოდა, მოდით, ოღონდ სურვილი განაცხადეთ დასახლებისა და მიწა-წყალს რამდენიც გნებავთ, მოგიზომავთო. მსურველნი მაინც ცოტანი იყვნენ: ზოგმა არ იცოდა ადგილობრივი პირობები, ზოგი, თავის მიწა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წყალს, თუმცა მწირს, ერთბაშად ვერა შორდებოდა. განსვენებული პ. ბარკალაია, გრძნობდა, თუ რა რიგ დატრიალდებოდა 7—8 წლის შემდეგ საქმე, ყველას ურჩევდა, დასახლკარდით, ფეხი მოიკიდეთ, თორემ მერე გვიან იქმნება; ახლა აქეთ გეხვეწებიან, და ცოტა ხნის შემდეგ, იქითაც შეეხვეწებით, მაგრამ არავინ რას მოგცემთო.

სწორედ ამ დროს ჩაჰყარეს საძირკველი სოფ. აბჟაყვისა სენაკის მაზრიდან მისულ მეგრელებმა და ამ საქმეში თვალსაჩინო როლი განსვენებულის პ. ბარკალაიასა ჰქონდა. ~~სანამ ს. აბჟაყვისა სენაკის მაზრიდან მოსულ მეგრელებმა და ამ საქმეში თვალსაჩინო როლი განსვენებულს პ. ბარკალაიას ჰქონდა.~~ სანამ ს. აბჟაყვისა იქმნება აფხაზეთში იქაურს მეგრელებს არ დაე[illegible]წყდებათ ის შრომა და ღვაწლი რა შრომა და ღვაწლი პეტრე ბარკალაიამ მთის დასახლების დროს გასწია. დღეს აბჟაყვას მცხოვრებნი, დიდი და პატარა კიდეც ამიტომ მისტირიან გულწრფელად თავის დაუვიწყარს კეთილის-მყოფელს პეტრე ბარკალაიას.

ამნაირადვე ხელს უწყობდა განსვენებული მეგრელთა ელემენტის გამრავლებას მეორე სოფ. გურულეფში, სადაც განსვენებულს თ. გიორგი ერისთავს მამული ჰქონდა, რომელიც პ. ბარკალაიას ებარა მოსავლელად. აქაც ბევრნი დასახლდნენ პ. ბარკალაიას შემწეობით, ბევრმა მოიკიდა ფეხი.

განსვენებული პეტრე ბარკალაია მართალია უსწავლელი იყო, მაგრამ რამდენადაც კი ნიჭი და გამოცდილება შესწევდა, არა ნაკლებ ილვწოდა კეთილდღეობისათვის იმ ქალაქისა, სადაც მან თავისი ვაჟკაცობა და მოხუცებულება გაატარა. განსვენებული არა ერთხელ იქმნა არჩეული ქალაქის დეპუტატად და ყველას ახსოვს, რარიგ ერთგულად და უანგაროდ ეკიდებოდა თავის მოვალეობას. სულ იმასა სცდილობდა, ოღონდ სირცხვილი არა ვსჭამო და სახელი არ გამიტყდესო, და ამისათვის, თუ საჭირო იქნებოდა, მთელს თავის ქონებას ზედ გადაალევდა. სოხუმელებს ძნელად დაავიწყდებათ ის ბრძოლა, რა ბრძოლაც პეტრე ბარკალაიამ გაუწია ერთ დროს სოხუმის გოროდნიჩს პრუტკოვს.

მას აქეთ თუ რამ სათხოვნელი იყო მთავრობასთან, მოთავე და საქმის გამძღოლი ყველგან განსვენებული იყო. გავიხსენოთ მისი არა ერთ გზის შუამდგომლობა სასულიერო მთავრობის წინაშე სოხუმში ქართული ეკლესიის აშენებისა, ქართულად წირვა-ლოცვის შემოღებისა და მკვიდრისა სხვა სულიერ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების შესახებ. ერთხანს, როცა მოქალაქეთ დასჭირდათ, დროებით ქალაქის თავობაც-კი იკისრა და, როცა ამ თანამდებობისათვის შესაფერი ადამიანი გამოიყვანეს ასპარეზზე სოხუმელებმა, განსვენებულმა უარი განაცხადა ქალაქის თაობაზე. ვისაც ახსოვს, რა განკითხვის დღე ადგათ სოხუმელებს ამ არჩევნების დროს, სწორედ იმას შეუძლიან სავსებით დააფასოს განსვენებულის სამსახური... ამისათვის განსვენებულმა ბევრი დამცირება გამოიარა, ბევრმა, ვინც შორიდან უყურებდა სეირს, სასაცილოდ აიღო. პეტრე ბარკალაიას თავმოყვარეობის პატრონი კაცი სხვა დროს არავის შეარჩენდა დაცინვას, მაგრამ ამ შემთხვევაში ყველაფერი მოითმინა: „საზოგადო საქმე ასე მოითხოვსო; მოხუცებული ვარ, ახლა არაფერი შემიძლია, მაგრამ თუ ასე მოხუცებული და უძლურიც რაშიმე გამოგადგებით, გამომიყენეთ, ნუ დამზოგავთო,“ გვითხრა ყველას განსვენებულმა.

ისე კერძო ცხოვრებაში განსვენებული ცნობილი იყო, როგორც პურმარილისა და ყველას დამხმარე კაცი. მისი ჯიბე ყველასათვის გახსნილი იყო: ვინც-კი მიმართავდა და შემწეობასა სთხოვდა, გაცუდებულს არავის ისტუმრებდა. განსაკუთრებით ხელ-მოკლე მოსწავლეთათვის არა შურდარა განსვენებულს: მადლია, იქმნება, ერთ დროს კაცი გამოვიდეს და ვისმე გამოადგესო, იტყოდა ხოლმე ყოველთვის, როცა რომელსამე მოსწავლეს ნუგეშცემულს გაისტუმრებდა. ფულის შენახვა განსვენებულს არ უყვარდა და ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ სიკვდილს შემდეგ, ფულად ხუთასიოდე მანეთი ლა დარჩა.

განსვენებულს მკვიდრი შვილი არ ესვა და განზრახვა ჰქონდა თავის ქონების ერთი ნაწილი ჩვენში სწავლა-განათლების საქმისათვის ეანდერძებინა, მაგრამ სიკვდილმა სრულებით მოულოდნელად უსწრო და ველარ დასცალდა წერილობითი ანდერძი დაეტოვებინა. ის-ლა მოასწრო, თავის მემკვიდრეთათვის სიტყვიერად ეთხოვნა, ხუთასი თუმანი ქართველთა სწავლა-განათლების საქმისათვის გადაედოთ. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ განსვენებულის მემკვიდრენი წმიდად შეინახავენ სიკვდილის ჟამს პეტრე ბარკალაიას მიერ დაგდებულ სიტყვებს და მის მიერ ნაანდერძევ ფულით მისს სახელს უკვდავ ჰყოფენ ქართველთათვის. მით უფრო, რომ ხუთასი თუმანი განსვენებულის საკმაოდ დიდ ქონებას, თითქმის არც კი დააჩნდება.

განსვენებული დაასაფლავეს სოხუმის სასაფლაო ეკკლესიაში 11 მა თთვისას. დასაფლავებას ათასხუთასზე მეტი კაცი დაესწრო, როგორც მოქალაქენი, ისე სოფლელნი.

მიცვალებულის დასაფლავების დროს თავადმა გიორგი ჩიჩუამ შემდეგი გამოსათხოვარი სიტყვა წარმოსთქვა:

„საყვარელო ძმაო პეტრე!

„სხვებთან ერთად მეც მწარედ ვგლოვობ შენს საუკუნოდ მოშორებას, შენს საუკუნოდ დაკარგვას... ვსტირით შენს კურთხეულს მარჯვენას, ჩემო პეტრე, რომელიც უხვად გაწვდილი გქონდა ყველასათვის, ვისაც კი შენი დახმარება ეჭირვებოდა. ვსტირით დაკარგვას ფოლადსავით ნაწრთობს კაცისას, რომელიც ყოველ საზოგადო საქმეში ჩვენის სამშობლოის იმ კუთხისას, სადაც სცხოვრობდი, მხურვალე მონაწილეობას იღებდი თამამად და უშიშრად. დიახ, უშიშრად, რადგან კარგად იცოდი, რომ საზოგადოებას ემსახურებოდი, რადგან იცოდი, რომ ამნაირად მოღვაწეობა — ღვთიური ვალია ყველა პატიოსან კაცის და ნამდვილ მამულიშვილისა. და ამ ნაირმა შენმა სიყრმიდან უანგარო სურვილმა შენი სახელი ამ კუთხეში, სადაც შენ შენს ძვლებს აბარებ შავს მიწასა, პატივცემულ და დიდებულ ჰყო. ყველანი ნათლად ვხედავთ, რაზომ პატივსა გცემენ და მადლიერნი არიან ჩვენნი მამულისშვილნი, რომელნიც აქ შენს პატიოსანს მცხედარს გულწრფელად ცრემლს მწუხარებისას აფრქვევენ.

„შენის მხნეობითა და გამრჯელობით მაგალითს აძლევდი, ჩემო პეტრე, პატიოსნურად ცხოვრებას ასწავლებდი ყველას, ვინც-კი გარშემო გეხვია; მართალია, უსწავლელი იყავ, მაგრამ შენის ბუნებრივის ნიჭის წყალობით და პატიოსნურის ცხოვრებით და მტკიცე ხასიათით ისე წაიყვანე შენი საქმე, რომ ბევრისათვის იყო სანატრელ შენი მდგომარეობა. ვინ მოსთვლის, რავდენ უბედურთათვის ცხოვრების მძიმე ტვირთი შეგიმსუბუქებია, ვინ იცის, რამდენი წაწყმედილი და უკეთურების გზით მავალი შენის მამობრივის რჩევით სწორე გზაზე დაგიყენებია; ვინ-იცის, რავდენ ქვრივობლისათვის ცრემლი მოგიწმენდია....

„შენის ქონების პატრონი კაცი, სანამ ულმობელმა სიკვდილმა თვალები არ დაგიხუჭა, შრომაში იყავ და ამით სხვას ასწავლიდი, რომ ყველაზე ტკბილი ლუკმა— შრომითა და ოფლით მოპოებული ლუკმაა. დ[illegible]
მასწავლებელ[illegible]
ბელს დაგტი[illegible]
პეტრე!..

„რომ შენ გულ[illegible]
ნის მხარისა და მ[illegible]
იღბლისათვის ზრუ[illegible]
მუდამ წმიდა ვალად [illegible]
თვალ-საჩინოდ ამტკ[illegible]
რომ შენის სააქაო [illegible]
უკანასკნელ წუთში არ [illegible]
და შენის ქვეყნის უსახსრ[illegible]
წავლე ახალ-გაზდობა—ეს მ[illegible]
ლი იმედი ჩვენის ქვეყნისა[illegible]
შენს მემკვიდრეებს ზნეობრივ[illegible]
ლად დაუდევ: შენის ქონებიდან სწავლა-განათლებისათვის ერთი ნაწილი გადასდონ. დარწმუნებულნი ვართ, ჩემო პეტრე, რომ შენნი მემკვიდრენი შენს სიტყვიერს ანდერძს კანონად ჩასთვლიან, ყველას დაუმტკიცებენ, თუ რავდენი პატივისცემა აქვთ შენის ნეტარხსენებულის სულისა და მით სამარადისო ძეგლს დაგიდგამენ...

„ღვთისადმი ჩვენს მხურვალე ლოცვას აღვავლენთ, ჩემო პეტრე, რომ რაც სააქაოს სიკეთე დახთესე, საიქიოს ასწილ დაგიფასდეს და შენს კეთილს სულს საუკუნო ნეტარება დაამკვიდრებინოს.. მშვიდობით, ძმა პეტრე, მშვიდობით!“.

მიცვალებულის კუბო გვირგვინებით იყო შემკობილი. სხვათა შორის, მოქალაქეთაც დაადევს ერთი გვირგვინი შემდეგის ზედ წარწერით: „სოხუმისათვის მზრუნველს, მარად სახსოვარს პეტრე ბარკალაიას მადლიერნი სოხუმელნი“.

თ. სახოკია

ახალი ამბავი

*** სშინელი უბედურება ყარსის რკინის გზაზე. როგორც მკითხველებმა უწყიან ყარსის რკინის გზაზე 17 ამ თვეს ნაშუადღევის სამს საათზე დიდი უბედურება მოხდა. ამ უბედურების მსხვერპლი იყო რამდენიმე ადამიანი.

ყარსიდან მოდიოდა მგზავრთა მატარებელი, რომელიც შესდგებოდა ორთქლმავალისა და თორმეტი ვაგონისაგან. მაშინისტი იყო მიხაილოვი. ამ მატარებლით მოდიოდა მრავალი ხალხი დაბალი წოდებისა, ორმოცდა თუთხმეტი ჯარის კაცი 45 დრაგუნის პოლკისა, შუა ვაგონებში ერია ქალებიც, ბოლოზეება მეორე კლასის ვაგონები, რომლებშიაც ისხდნენ მაღალი წოდების ხალხი, მათ შორის ტფილისის ოლქის სასამართლოს ბრალმდებელი ე. პ. ნიმანდერი, მისი თანაშემწე პ. პ. ფონ-კლუგენი, შტაბ-როტმისტრი დრაგუნის პოლკისა თავ. აბაშიძე, პო-

რუჩიკი რუდნევი, შადიევი, ყარ-
ის ტაძრის მთავარი სოლოვიოვი
და სხვანი.

მატარებელი გამოვიდა ჯანდა-
რის სადგურიდან და მოდიოდა სა-
ვანლუღში თავის ვადაზედ, საათში
აკეთებდა ოცს ვერს. სულ არ გა-
ვარა რამდენიმე წამმა, მაშინისტმა
შეამჩნია, რომ ლოკომოტივმა ტო
კვა დაიწყო ისე, რომ მისი (მაშინი-
ტის) თანაშემწე და კაჩეგარი გვერ-
დზე გადაისროლა. დაფაცურდა მა-
შინისტი, მაგრამ მეტის-მეტის ლო-
კომოტივის ქანაობისაგანა ველარ
ახერხა-რა, ეცადა შეეჩერებინა
გრამ ამ დროს ლოკომოტივი ლია-
ვაგზე აღარ იდგა და მაშინისტიც
არს გაისროლა.

უცბათ საზარელი ხმა და რახა-
უხი გაისმა და ვაგონები ერთმა-
ეთს დაეჯახნენ. წინა ვაგონები
ულ ნაფოტებად იქცნენ. შემოის-
ა ტირილი, ყვირილი, კნავილი
გზავრებისა და ყველა ეს ხმაუ-
რობა საშინელს სურათს წარმო-
დგენდა. რამდენიმე კაცი ქვეშ
ანა და იქვე სული დალიეს,
ტყდა მკლავი, ზოგს ფეხი,
ზოგს წელი და სხვ.

ამ საშინელებას ვერა კალამი
ვერ ასწერს და ვერც ერთმა იქ
ყოფმა მატარებლის მგზავრმა სწო-
რეთ ვერ მიამბო, რადგანაც ყვე-
ლა ის უბედურება ველარ წარ-
მოუდგენია და დღემდე თავისი
ავი ვერ გამოურკვევია. უკანა ვა-
ნებიდან ხალხმა იგრიალა, გა-
ლოხტნენ და თავს უშველეს, აქა-
იდან გადმოცვივნდნენ ფეხ მო-
ეხილები და ხელ-მოტეხილები
და სხვ.

ხალხი მაშინვე შეუდგა დახო-
ცილების და დაჭრილების ძებნას.
ზოგ-ზოგმა გადარჩენილმა დაახწია
ბენით სადგურ ნათლუღს, საი-
ანაც ყველას შეატყობინეს დე-
შებით, ტელეფონებით რომ შვე-
ა აღმოეჩინათ დროზე. მშველე-
ნი ექიმები, ფერშლები წამლე-
ით გაჩნდნენ ხუთ საათისთვის.

აღმოჩნდა ოცდა ცხრამეტი ძა-
იან დაჭრილი და დაზიანებული
აბალი წოდების კაცი. და
ამიც მკვდარი კაცი, რომლე-
ის სახეც ვერავინ ვერ გაარჩია,
ადგანაც ძალიან იყვნენ გაჭყლე-
ილნი.

დაჭრილები და მკვდრები გაის-
უმრეს ტფილისში რკინის გზის
და სამხედრო სამკურნალოებში.

ბრალმდებელის ბ. ნიმანდერის
ანკარგულებით დაიწყო მაშინვე
აქმის გამოძიება იმავე დღეს ეტ,
ებით გაჩნდნენ ტფილისის გუბერ-
ატორი ი. ნ. სვეჩინი, ტფილი-
ის მაზრის უფროსი თავ. ლ. გ-
ანდიერი და სხვანი, მხოლოდ
არსის გზის გამყვანი ე. დ. ვურ-
ელი არ მობრძანდა, მან მხოლოდ

საღამოზე დაათვალიერა საავადმყოფოში დაჭრილები და მკვდრები.

გადარჩენილი ხალხისათვის ტფილისიდან მატარებელი მოვიდა და მოიყვანა ტფილისში.

საავადმყოფოში მალე გაჩნდნენ ექიმები რკინის გზისა როზანოვი და საგუბერნიო ექიმი ტ. ს. ქიქოძე თავისი ფერშლებითა და წამლებითა.

ეხლა გაცხარებული გამოძიებაა ამ საქმისა, რომელსაც აწარმოებენ: მბრალმდებელნი პალატისა ე. ვ. ვასილიევი, ოლქის სასამართლოსი ე. პ. ნიმანდერი, მისი თანაშემწე პ. პ. ფონ-კლუგენი და ოლქის სასამართლოს გამომძიებელი ბ-ნი რობინსკი სხვათა შორის ამ საქმეში გამოძიების დროს ექსპერტებათ არიან მოწვეულნი რკინის გზის ინჟინერები როზენფელდი, ისაევი და კარპოვი.

მიზეზი ამ უბედურებისა ჯერ გამორკვეული არ არის.

მკვდრები აღმოჩნდნენ შემდეგი პირნი: ორნი დრაგუნის პოლკის სამხედრო სალდათი სერგეი რეუკი და ეგნატე ფეოდოროვი და მესამეც უბრალო მუშაა სომეხი სედრაკა ნურიჯანიანცი.

კ. ერგნელი

† გ. დ. მიკლაშევსკი. კვირას, 19 სექტ[...]მბერს [...]. ქუთაისში გარდაიცვალა ქუთაისის ვიცე-გუბერნატორი დეისტვიტელნი სტატსკი სოვეტნიკი გ. დ. მიკლაშევსკი რომელიც თურმე კარგა ხანია ავადმყოფობდა. განსვენებულს! მარხავენ დღეს („კავკ.“).

⁂ ბაქოს პოლიცმეისტერი პოლკოვნიკი თავ. გოლკონსკი დაუნიშნავთ საგანგებო საქმეთა მოხელეთ მთავარ-მმართებელთან.

⁂ მთავარ-მმართებელი თავ. გოლიცინი გუშინწინ გაემგზავრა თუქურმიშაში და გუშინ საღამოთი ისევ უკან დაბრუნდა.

⁂ საბუღალტერიო კურსები ქ. ფოთში. ბ-ნს კ. გაგონეიშვილს მშვენიერი აზრი მოსვლია: ქალაქ ფოთში დაუარსებია საბუღალტერიო კურსები, სადაც საქმობას და სწავლას ორს ოქტომბრიდან დაიწყებენ.

⁂ დარუბანდი. ჩვენებური მუშების მდგომარეობა. დარუბანდის რკინის გზა შეუერთდა ბაქოსას 20 აგვისტოს, ხალხის მატარებლები ჯერ არ დადიან, მხოლოდ სადგურების ასაშენებელი მასალა მიმოაქვთ მუშა მატარებლებით. მიუხედავად ამ უხერხულობისა მაინც მგზავრებმა დაიწყეს ამ მოუმზადებელს გზაზე დენა. დარუბანდსა და პეტროვსკას შუა რომ დღემდის ხალხის მატარებლები ნახევარზე ცარიელები დადიოდნენ. ეხლა ჭედვა აღარ არის ამ გარემოებას კავკავის რკინის გზის მმართველობამ ყურადღება მიაქცია და მოუმატა ხალხის მატარებელს რამდენიმე ვაგონი.. გაიმსო აქაურობა ჩვენებურ მუშა ხალხით. ზევრთან მქონია ლაპარაკი: რათ გამოურბიხართ თქვენს სამშობლოს, განა იქ არ შეგიძლიანთ საქმის შოვნა-მეთქი და სხ., მაგრამ ყველა ამას სჩივის და წუწუნებს: ჩვენში საცა რამ ჟვალსაჩინო საქმეა სულ უცხოთა ხელშია და ჩვენ ახლოც არავინ გვიკარებსო! სასაცილოა რომ სამწუხარო არ იყოს! ხალხი თავის ედემის მსგავსს ტურფა ქვეყანას თავს ანებებს და გამოურბის ამ დალახვრულს მხარეში რომ სული მოიდგას და კუჭი გაიძღოს. აქ, სადაც ხალხი ხინით საუზმობს და „კასტორკით“ ირეცხს სტომაქს, რომ დამყაყებულმა ჰაობებმა ციება ბარგათ არ აჰკიდოს აქ, სადაც კაცს ვერ შეხვდებით, რომ კაცური ფერი ედოს (უფრო კი მუშას). თუმცა მუშაობა კი მრავალია, მაგრამ მუშა კაცი ხუთ დღეს რომ მუშაობს 2 დღეს წევს და კვნესის.

ვინმე ტეხნიკოსი.

უხორცო საჭმელების მომზადება.

ნაწილი მეორე

წვნიანს შემდეგ მოსატანი საჭმელები ესე იგი მეორე ბლიუდები.

(შემდეგი *)

66. **მანნის ფაფა.** აიღეთ სამი ბოთლი კარგი ნალები, ჩაასხით ქოთანში დადგით ცეცხლა-პირს, როდესაც ქაფს მოიგდებს, მოჰხადეთ შეინახეთ ცალკე, როდესაც ნალები დანახევრდება ჩააყარეთ ნახევარ გირვანქა მანნა, ერთი ფინჯანი შაქარი, ოთხი ჩაის ჰიქა სქლათ გათქვეფილი კარაქი და მონახადი ნალების ქაფიც შიგ ჩაასხით, ყველა აურიეთ ერთმანეთში და წამოადუღეთ, სუფრაზე მიტანამდისინ ნახევარი საათით წინ ქოთანი ან ქვაბი შედგით ფეჩში, რომ შეწითლდეს მერე მოაქციეთ მათრათზედ ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

67. **გოგრის ფაფა.** აიღეთ ტკბილი გოგრა, შემოაცალეთ ქერქი და გული, დასჭერით წვრილ-ნაჭრებად ჩაყარეთ ქვაბში დაასხით ძალიან ცოტა წყალი მოხარშეთ კარგათ. მერე ამოიღეთ საწურავზედ გააციეთ წყალი დაიწრიტოს, შემდეგ საწურავიდან ამოიღეთ უყავით სტაქან ნახევარი ნილები ან რძე, სამი ნატეხი შაქარი, ერთი კოვზი კარაქი, ერთი კოვზი ფქვილი, მარილი, ერთმანეთში კარგათ აურიეთ გადმოადუღეთ და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

ან კიდევ აიღეთ ორი გირვანქა გოგრა გაფცქვენით დასჭერით წვრილ ნაჭრებათ, მოხარშეთ რძეში, ამოიღეთ საცერზედ გახეხეთ. აიღეთ ნახევარი გირვანქა ბრინჯი, გარეცხეთ ცალკე წყალში ცოტათი მოხარშეთ, მერე ამოიღეთ საწურავზედ გადაავლეთ ცივი წყალი, ჩაყარეთ ქვაბში დაასხით ნახევარი ბოთლი რძე მოხარშეთ, გაურიეთ მოხარშული გოგრა უყავით კარაქი, შაქარი, მარილი შედგით ფეჩში, რომ კარგათ შეწითლდეს, მერე გამოიტანეთ ამოიღეთ მათრათზედ და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

68. **ფეტვის ფაფა.** აიღეთ ერთი ჯამი კარგათ დარჩეული ფეტვი გარეცხეთ გაახმეთ, მერე ხელ-საფქვავზედ დაღერღეთ ფერფლი გადაბერტყეთ დაღერღილი ფეტვი მოხარშეთ რძეში, მინამ ფეტვი კარგათ მოიხარშებოდეს და შეერთდებოდეს რძეში, როდესაც კარგათ მოიხარშოს, უყავით მარილი, ვისაც უნდა შაქარი და ერბო, ამოიღეთ მათრათზედ და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

69. **რძის კორკოტი.** აიღეთ ერთი ჯამი ხორბალი დანაყეთ ავანდასტაში დანაყვის დროს ხანდისხან დანამეთ ხორბალი, რომ ფერფლი კარგათ მოძშორდეს შემდეგ გაახმეთ და ხელ-საფქვავში დაღერღეთ ფერფლი მოშორეთ აიღეთ ერთი თუნგი რძე ადუღეთ, შიგ ჩაყარეთ დაღერღილი ხორბალი კარგათ მოხარშეთ, რომ გახშირდეს, თუ რძემ დაიშრო და ხორბალი-კი ისევ უმია, მაშინ მიუმატეთ რძე ÷ ისევ მოხარშეთ. როდესაც საკმარისად მოიხარშება, გაუსწორეთ მარილი მოაქციეთ მათრათზედ და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ. ვისაც სურს ზემოდამ მოასხას ცოტა გამდნარი ერბო.

ნატალია დარეჯანაშვილისა.

(შემდეგი იქნება)

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“).

პარიზი, გალიფე აცხადებს „Figaro“-ში, რომ მე მხოლოდ ერთხელ გავუგზავნე ორლეანის ჰერცოგს წერილი, რათა უარი შემეთვალა მის მიერ მიპატიჟებაზედაო.

ლონდონი. ინგლისის ელჩმა ჩინეთში—მაკდონალდმა სთქვა, მის პატივსაცემლად გამართულს სადილზედ, რომ, ჩემის აზრით, ინგლისმა არამც თუ დაიცვა ჩინეთ-

*) იხ. „ცნ. ფურც.“ № 915.

–ში თავისი უფლებანი, არამედ უფრო მეტიც გააკეთაო. ეხლა ინგლისმა იმდენი უნდა მოახერხოს, რომ რაც შეიძინა იქ, ის შეინარჩუნოს. ინგლისის პოლიტიკა ისე უნდა იყვეს მიმართული, რომ გაეფართოვოს მოპოვებული უფლებანი და გაფაციცებით თვალ-ყური ეჭიროს კიდევ მეტის შესაძენათაო.

კაპშტადი. ტრანსვაალის მთავრობის დეპეშაში ნათქვამია, რომელიც ჩემბერლენის დეპეშის პასუხად იქმნა გაგზავნილი პრეტორიიდგან, რომ ტრანსვაალის მთავრობა სავსებით იცავს 1884 წლის კონვენციას და მეტს არასფერს არ თხოულობსო.

ლონდონი კრიუგერს დორფიდგან მოსული დეპეშა იუწყება, რომ უმთავრესი ბინა დაუყოვნებლივ იგზავნება ნატალის საზღვარზედო. დიდი მღელვარება გამოიწვია მთავარ სარდლის განცხადებამ, რომ შტაბებმა თავი მოიყარონ ამ საზღვარზედო.

რომი. ის ხმები, ვითომც იტალიას აზრად აქვს თავი დაანებოს ყოველსავე მოთხოვნილებას ჩინეთშიო, ტყუილია. იტალია შეურყევლად ადგია პარლამენტში გამოცხადებულს პროგრამას, რომელშიაც ნათქვამია, რომ იტალიამ თავისი მრეწველობა და ვაჭრობა უნდა გააძლიეროს ჩინეთშიო. იტალიის მთავრობას იმედი აქვს, რომ ჩინეთი მხედველობაში იქონიებს მის ინტერესებსო. იტალიის სამხედრო ძალას მიემატა ჩინეთში ორი ჯავშნიანი გემი.

დურბანი. არტილერიამ, მსუბუქმა ქვეითა ჯარმა დურბანისამ, ცხენოსანმა ეგერებმა ნატალისამ ბრძანება მიიღეს დაუყოვნებლივ ლედისმიტის ოლქში წავიდნენ.

პრეტორია. რამდენიმე რაზმი ფოლკსრუტში წავიდა. დღეს კიდევ 500 კაცი წავა. ჯარის უფროსები ბურგერებს იწვევენ მოემზადნენ ბრძოლაში გასასვლელად.

გიბრალტარი. გრენადერთა რაზმის მეორე ბატალიონი დღეს წავა სამხრეთ აფრიკაში.

ლონდონი „Times“-ში გამოქვეყნებულია პრეტორიიდგან მიღებული დეპეშა, რომელშიაც გადმოცემულია კრიუგერის ნალაპარაკევი. პრეზიდენტს უთქვამს, მშვიდობიანობის დასაცველად მე ყოველი ღონე ვიხმარეო, მე შევიწყნარე ზოგიერთი წინადადება ჩემბერლენისა, მაგრამ მან განზრახ შესწყვიტა მოლაპარაკებაო. ჯარი ყოველის მხრიდამ იკრიბება. ტრანსვაალს ძალად ახვევენ ომს. ინგლისის მოთხოვნილებას ვერ მივიღებთ, რადგანაც ეს სახელმწიფოს გაცემას და ხალხის

გაყიდვას ნიშნავსო. კორესპონდენტი უმატებს, რომ პრეტორიაში ყოველ წუთს მოელოდებიან ომსაო.

პარიზი. ბრალდებულთა ვექილებმა გაიცნეს გამოძიების შედეგი. დერულედს ჩამოართმევენ ჩვენებას.

იყიდება
„ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში
იაფ-ფასიანი
სახალხო გამოცემანი:

თავ. ილია ჭავჭავაძე .	2 „
ალექსანდრე ყაზბეგი (?)	2 „
სპარსეთის მეფე და ქართველი ტყვე	2 „
პატარა ბიბლიოთეკა . . .	2 „

ვინც ას ცალს გამოიწერს, მათზე დაეთმობა ორი აბაზი.
მსურველნი მიჰმართავენ („ცნობის ფურცლის“ რედაქციას. 30—30)

დაიბეჭდა და გაიყიდება
ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების წიგნის-მაღაზიაში.
თხზულებანი
ა. ს. პუშკინისა
ავტორის პორტრეტით და ბიოგრაფიით
ფასი 50 კაპ.

СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., на года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-то Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями— руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками.

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. (тр столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОМЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербургъ Невскій. 148.

Въ журналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.—И. А. Б женовъ.—Проф. Н. И. Быстровъ.—Д-ръ В. М. Бурлаковъ.— Проф. А. Я. Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій.— Проф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр. доц. В. Г Жуковскій.—Проф. С. І. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ.— Д-ръ В. Ф. Кулаевскій.—Проф. П. Ф. Лесгафтъ.—Проф. Е. Павловъ.—Проф. В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. Пель.—Д-ръ Б. И. Раммъ.—Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ).— Проф. И. П. Скворцовъ (Харьковъ).—Академикъ Князь И. Р. Тархановъ.—Д-ръ А. Н. Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шехтеръ и

Подписка на 1899 годъ продолжается.

Всѣ вновь подписавшіеся на 1899 годъ получатъ журналъ со всѣми безплатными приложеніями съ 1-го Ноября 1898 го по 1-е Января 1900 года, т. е. 60 нумеровъ журнала и 1 ежемѣсячныхъ безплатныхъ книжекъ.

იაქციეთ ყურადღება ამ მართლაც და საყურადღებო განცხადებას!
ყველასათვის საინტერესოა, ხოლო განსაკუთრებით
პროვინციელ ქალებისა და ვაჟებისათვის

100 სადარბაზო ბარათი (Визитныя карточки)
100 ფოსტის ქაღალდი (Почтовыя бумаги)
100 მათივე კონვერტი (Почтов. конверты)

სახელის და გვარის დაბეჭდვით.

(ვისაც უნდა წოდებით და ადრესით იბეჭდებ)
ყოველივე ზემოთ მოხსენებულ გაეგზავნება იმას
ვინც გამოგზავნის მხოლოდ
სამს მანეთს.

მსურველნი მიმართავენ: ტფილისში ვ. გუნიას სტამბას.
Тифлисъ, Дворцовая ул. Типографія В. Гуніа.